

<p>مهر آموزشگاه</p>	<p>تاریخ آزمون: ۹۶/۳/۲۷ مدت امتحان: ۹۰ دقیقه شماره صندلی:</p>	<p>باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیر دولتی هدی (دوره دوم) آزمون نوبت دوم سال تحصیلی ۹۶-۹۵ تعداد صفحه: ۴ تعداد سؤال: ۲۴</p>	<p>نام و نام خانوادگی: سؤالات امتحان درس: علوم و فنون ادبی پایه: دهم رشته: علوم انسانی نام دبیر: زهرا منتظر پناه</p>				
<p>تاریخ تصحیح: ۹۶/ / () نمره: با عدد () نمره با حروف: () امضای دبیر:</p>							
بارم	شرح سوالات		ردیف				
<p>.۲۵ .۲۵ .۲۵ .۲۵</p>	<p>الف) مبانی علوم و فنون ادبی (۴ نمره)</p> <p>جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. الف) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد، است. ب) واج آرایی در زبان است که بر جاذبه، کشش و گوش نوازی سخن می‌افزاید. پ) به کارگیری سجع‌های ساده از ویژگی اصلی نثر است. ت) توضیح: «از مهم‌ترین ارکان شعر است که جنبه تزئینی ندارد؛ بلکه جزء طبیعت شعر است» ما را به کدام گزینه راهنمایی می‌کند؟ (۱) عاطفه (۲) تخیل (۳) وزن (۴) زبان</p>		<p>۱</p>				
<p>۱</p>	<p>در هریک از موارد گروه «الف» شرح و توضیح کدام واژه در گروه «ب» آمده است؟ (در قسمت «ب»، یک مورد اضافی است.)</p> <table border="1" data-bbox="239 1164 1420 1456"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) کوچک‌ترین واحد آوایی زبان که در عین بی‌معنایی، باعث تفاوت معنا می‌شود. ب) یکسانی دو واژه در تعداد و ترتیب واج‌ها با معنای متفاوت. پ) نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی ت) از همه درس‌های حفظی بیست می‌گرفت؛ مگر در ریاضی که گمیتش لنگ بود.</td> <td>جناس همسان واج کنایه دری میانه</td> </tr> </tbody> </table>		الف	ب	الف) کوچک‌ترین واحد آوایی زبان که در عین بی‌معنایی، باعث تفاوت معنا می‌شود. ب) یکسانی دو واژه در تعداد و ترتیب واج‌ها با معنای متفاوت. پ) نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی ت) از همه درس‌های حفظی بیست می‌گرفت؛ مگر در ریاضی که گمیتش لنگ بود.	جناس همسان واج کنایه دری میانه	<p>۲</p>
الف	ب						
الف) کوچک‌ترین واحد آوایی زبان که در عین بی‌معنایی، باعث تفاوت معنا می‌شود. ب) یکسانی دو واژه در تعداد و ترتیب واج‌ها با معنای متفاوت. پ) نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی ت) از همه درس‌های حفظی بیست می‌گرفت؛ مگر در ریاضی که گمیتش لنگ بود.	جناس همسان واج کنایه دری میانه						
<p>.۲۵</p>	<p>برای واژه «انتظار» یک واژه هم‌وزن بنویسید.</p>		<p>۳</p>				
<p>.۲۵</p>	<p>قافیه درونی یا ذوقافیتین در کدام یک از سروده‌های زیر دیده می‌شود؟ الف) ای از مکارم تو شده در جهان خبر افکنده از سیاست تو، آسمان سپر ب) گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی هم درد و داغ عالمی، چون پا نهی اندر جفا</p>		<p>۴</p>				
<p>.۵</p>	<p>درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بنویسید. الف) ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه سجع‌ها بیش‌تر است. درست ☐ نادرست ☐ ب) تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوت‌های آن کلمه برابر نیست. درست ☐ نادرست ☐</p>		<p>۵</p>				

۶	واژه «جهان آفرین» را یک بار با حذف همزه و یک بار بدون حذف همزه تقطیع نمایید و زیر هر هجا، علامت آن را بنویسید. با حذف همزه: بدون حذف همزه:						
(ب) تاریخ ادبیات، عروض و قافیه (۶ نمره)							
۷	شعر غنایی در دوره به پختگی رسید.						
۸	نقش عاطفه در شعر را بنویسید.						
۹	وزن و آهنگ با هماهنگی کامل دارند.						
۱۰	چه عواملی سبب کشف لحن می گردد؟						
۱۱	با توجه به بیت زیر، مولوی از کدام ویژگی به خوبی بهره گرفته است و چه عواملی بر قدرت اثرگذاری سروده افزوده است؟ «دیدۀ سیر است مرا، جان دلیر است مرا زهرۀ شیر است مرا، زهرۀ تابنده شدم»						
۱۲	برای کاربردهای گوناگون صامت و مصوت «ی» یک نمونه بنویسید.						
	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="width: 30px; height: 30px;"></td> <td style="width: 30px; height: 30px; text-align: center;">صامت</td> <td style="width: 30px; height: 30px; text-align: center;">مصوت</td> </tr> <tr> <td style="width: 30px; height: 30px;"></td> <td style="width: 30px; height: 30px;"></td> <td style="width: 30px; height: 30px;"></td> </tr> </table>		صامت	مصوت			
	صامت	مصوت					
۱۳	صامت و مصوت‌های واژه «لبخند» را بنویسید.						
۱۴	نوع قافیه را در ابیات زیر، مشخص نمایید. «من از این جا به ملامت نروم که من این جا به امیدی گروم» «ای یار ما، دلدار ما، ای عالم اسرار ما ای یوسف دیدار ما، ای رونق بازار ما»						
۱۵	با توجه به سجع‌های «متوازی و متوازن» در بیت زیر، آرایه به وجود آمده است. بغض‌های کال من، چرا چنین؟! گریه‌های لال من، چرا چنین!؟						
۱۶	آیا در بیت زیر، آرایه واژه‌آرایی (تکرار) در واژگان «غریب» به کار رفته است؟ چرا؟ «گر آمدم به کوی توچندان غریب نیست چون من در آن دیار هزاران غریب هست»						
۱۷	در ابیات زیر، انواع جناس را مشخص نمایید. «هر که گوید کلاغ چون باز است نشنوندش که دیده‌ها باز است» «مرا زمانه ز یارم به منزلی انداخت که راضی‌ام به نسیمی کز آن دیار آید» «در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را مَهر لب او بر در این خانه نهادیم»						

	<p>با توجه به بیت، به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>«خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی ای ز چشمه نوشت چشم دل چراغانی»</p> <p>الف) واج /ه/ در واژه «چشمه» صامت است یا مصوت؟ ب) تفاوت واج «الف» در واژه‌های «ای» و «چراغ» را بنویسید.</p>	۱۸
.۲۵	<p>کدام بیت ردیف ندارد؟</p> <p>الف) غمش در نهان خانه دل نشیند ب) از هر ناحیت کاروان‌ها روان پ) زبان خامه ندارد سر بیان فراق</p> <p>به نازی که لیلی به محمل نشیند به دیدار آن صورت بی‌روان وگرنه شرح دهم با تو داستان فراق</p>	۱۹
	<p>کالبدشکافی شعر (۵ نمره)</p> <p>با توجه به شعر، به سؤالات پاسخ دهید.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>«مرا چون هاتف دل دید دمساز که بشتاب ای نظامی زود دیر است بهاری نو برآر از چشمه نوش در این منزل به همت ساز بر دار</p> <p>برآورد از رواق همت آواز فلک بد عهد و عالم، زود سیر است سخن را دست بافی تازه درپوش در این پرده به وقت آواز بر دار</p> </div> <p>الف) قالب شعر چیست؟ ب) واژه‌ها و نوع جناس موجود در بیت سوم را مشخص کنید. پ) ایهام موجود در بیت دوم را توضیح دهید. ت) یک مورد استعاره در شعر بیابید.</p>	۲۰
۱	<p>شعر زیر را از نظر ویژگی‌های قلمرو زبانی بررسی نمایید.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>«الا یا خیمگی! خیمه فرو هل تبیره‌زن بزد طبل نخستین نماز شام نزدیکست و امشب ولیکن ماه دارد قصد بالا</p> <p>که پیشاهنگ بیرون شد ز منزل شتربانان همی بندگان محمل مه و خورشید را بینم مقابل فرو شد آفتاب از کوه بابل»</p> </div> <p>بیت اول را به خط عروضی بنویسید و علامت هجایی مناسب هر هجا را بگذارید.</p>	۲۱
۱		۲۲

۱	دو ویژگی‌های فکری شعر زیر را بنویسید و نتیجه حاصل از آن را بیان نمایید.	۲۳
	<p>«ای خواجه رسیده است بلندیت به جایی کز اهل سماوات به گوش تو رسد صوت گر عمر تو چون قد تو باشد به درازی تو زنده بمانی و بمیرد ملک‌الموت»</p>	

کالبدشکافی نثر (۵ نمره)		۲۴
متن زیر را از جهات خواسته شده بررسی نمایید. (اسرارالتوحید، محمدبن منور)		
<p>«نوشته‌اند: درزی و جولاهه‌ای با هم دوستی داشته‌اند و چون به هم بنشستند، می‌گفتندی که این کار این شیخ بر اصل نیست. روزی با یکدیگر می‌گفتند که این مرد دعوی کرامت می‌کند؛ بیا تا هر دو به نزدیک وی در شویم؛ اگر شیخ بداند که ما هر یکی چه کار کنیم و پیشه ما چیست، بدانیم که او بر حق است و آنچه می‌کند بر اصل است. هر دو متنگروار به نزدیک شیخ ما درآمدند. چون چشم شیخ برایشان افتاد، گفت:</p> <p style="text-align: center;">« به فلک بر دو مرد پیشه‌ورند زان یکی درزی و دگر جولاهه»</p> <p style="text-align: center;">پس اشارت به درزی کرد و گفت: «این ندوزد مگر قبای ملوک»</p> <p style="text-align: center;">آنکه اشاره به جولاهه کرد و گفت: «وان نباقد مگر گلیم سیاه»</p> <p style="text-align: center;">ایشان هر دو خجل گشتند و در پای شیخ افتادند و از آن انکار، توبه کردند.»</p>		
/۵		الف) فارسی و غیر فارسی بودن واژگان:
/۵		ب) کاربرد دستور تاریخی:
/۵		پ) کوتاهی و بلندی جملات:
/۵		ت) استفاده از سجع:
/۵		ث) به کار گیری کنایه:
/۵		ج) تناسب‌های معنایی:
/۵		چ) رنگ و بوی فکری:
/۵		ح) گونه ادبی:
/۵		خ) نتیجه‌گیری:
/۵		د) لحن و نحوه خوانش:
۲۰		

«آرزوی توفیق برای شما دارم»